

Underlag till förskolerapport 2021 för Kungsholmens stadsdelsnämnd

Innehållsförteckning

Stadsdelsnämndernas underlag till Stockholms stads Förskolerapport 2021.....	3
Personalens utbildningsnivå och strukturella förutsättningar	3
Strukturella förutsättningar	3
Tillgång till förskola	3
Insatser för att stärka barns språkutveckling.....	4
Svenska språket och flerspråkighet	4
Nationella minoritetsspråk.....	4
Insatser för att höja personalens språkliga kompetens.....	4
Bedömningsgrunder för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd.....	5
Förbättringar i personalens arbetssituation	5
Övriga utvecklingsområden i stadsdelsnämndsområdet.....	5
Förslag till kommunfullmäktige 2021	6

Stadsdelsnämndernas underlag till Stockholms stads Förskolerapport 2021

Personalens utbildningsnivå och strukturella förutsättningar

Rektorernas arbetar kontinuerligt under året med att säkerställa att det finns legitimerade förskollärare på alla avdelningar. Detta genom rekryteringar och omfördelningar av förskollärare mellan olika förskolor. I dagsläget saknar sex avdelningar legitimerade förskollärare, två av dessa avdelningar har pedagoger som just nu går erfarenhetsbaserad utbildning till förskollärare. Det har blivit en markant förbättring jämfört med 2019 då 16 avdelningar saknade legitimerade förskollärare.

Under 2021 kommer barnantalet att minska på Kungsholmen vilket troligtvis medför att förskollärartätheten kommer att öka och därmed också mindre risk att avdelningar står utan förskollärare. Det kommer dock även i fortsättningen finnas perioder under till exempel graviditetsledigheter då det saknas förskollärare eftersom det är svårt att rekrytera förskollärare till vikariat.

Förvaltningen har ett gemensamt underlag för dokumentation av hur förskollärlädd undervisning på avdelning utan legitimerad förskollärare ska genomföras. Detta underlag uppdateras och bifogas av rektorerna i varje tertial i ILS.

Strukturella förutsättningar

	2021	2020	2019
Barn per grupp i genomsnitt totalt	15,7	16,2	15,7
Barn per grupp i genomsnitt yngre barn	14,1	14,1	13,9
Barn per grupp i genomsnitt äldre barn	17,7	18,9	18,4
Antal barngrupper som saknar legitimerad förskollärare som kontinuerligt undervisar barnen (enligt ovan definitioner)	6	6	16

Tillgång till förskola

Förvaltningen har identifierat de barn som har rätt till förskola men som inte går i förskola eller pedagogisk omsorg, och som inte heller står i kö för att börja. Det är sammanlagt 49 barn i stadsdelsområdet. Information om rätt till förskola har skickats till vårdnadshavarna. Förvaltningens bedömning är att det inte finns behov av ytterligare insatser för ökad inskrivningsgrad.

Rektorerna identifierar vilka barn som är inskrivna men inte deltar i verksamheten och förskolorna uppmanas att ta kontakt med vårdnadshavarna. En orsak till barns längre frånvaro från förskolan är pandemin, förutom sjukdom har familjers rädsla för att bli smittad av covid-19 påverkat närvaron på förskolan.

Insatser för att stärka barns språkutveckling

Svenska språket och flerspråkighet

Kungsholmen har ett gemensamt stöddokument för arbete med språk, kommunikation och flerspråkighet. Varje enhets specialpedagog utbildar Kungsholmens pedagoger kontinuerligt i två dagarsutbildning i flerspråkighet, i den kursen inkluderas förvaltningens stöddokument.

2021 har förvaltningen gjort en förändring gällande det målstyrda arbetet i förskolornas verksamhetsplaner. Alla förskolor ska välja ett mål som handlar om att utveckla det språkutvecklande arbetssättet. Förskolorna väljer mål utifrån vad just deras förskola behöver utveckla från förvaltningens stöddokument. Detta följs sedan upp av pedagogerna i det pedagogiska verktyget kontinuerligt under året och rapporteras i tertiärrapporterna. Det pedagogiska verktyget är ett gemensamt digitalt system i OneNote för planering, uppföljning och reflektion som alla förskolor använder sig av. Förvaltningen har även högläsning som en del av det förväntade resultatet för alla förskolor under kulturmålet i verksamhetsplanen.

Alla förskolor använder samtalsunderlag för språkdomäner vilket ger ett bra underlag av vilka språk som finns på förskolan. Inför språkkartläggningen har förvaltningen möte med en ledningsrepresentant från varje enhet för att gå igenom hur arbetet med språkkartläggningen ska gå till. Gruppen träffas även för att analysera resultatet och eventuella skillnader mellan enheterna. Resultatet av språkinventeringen påverkar inte organiseringen av personalresurser. Flerspråkig personal uppmanas att använda sitt modersmål i mötet med barn som har samma språk på exempelvis gården. Att omorganisera personalen efter barns modersmål skulle få för stor påverkan på hela förskolans organisation eftersom det handlar om enstaka barn på olika avdelningar, ej grupper av barn.

Förvaltningen har köpt in Polyglutt till alla förskolor för att stärka det språkutvecklande arbetssätten och ge de flerspråkiga barnen möjlighet att lyssna på litteratur på sitt modersmål.

Nationella minoritetsspråk

Förvaltningen har sedan ganska lång tid tillbaka haft en finsk avdelning på en förskola. På grund av minskad efterfrågan finns den inte kvar längre. De barn som står i kö till finsk förskola vill ha en specifik fristående förskola som tillhör Sverige - Finska skolan. De barn som går på deras förskola får förtur till skolan. De barn som står i kö till Sverige - Finska förskolan väljer att gå kvar på sin ordinarie förskola i väntan på en plats på Sverige - Finska förskola. Vad gäller meänkieli och samiska har vi inga barn som talar dessa språk eller som ansökt om förskola på meänkieli och samiska. Alla våra flerspråkiga pedagoger använder sig av sitt modersmål i de fall det finns barn på samma förskola som talar samma modersmål, det gäller även minoritetsspråken. Förvaltningen kan erbjuda finskspråkig förskoleavdelning om behov finns.

Insatser för att höja personalens språkliga kompetens

Förvaltningen har inventerat behovet av att höja personalens kompetens i svenska språket och genomför just nu en utbildning för 11 barnskötare med syfte att stärka det svenska språket och kunskapen i språkutvecklande arbetssätt.

Krav på svenska språket i tal och skrift efterfrågas i samtliga platsannonser.

Bedömningsgrunder för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd

Det socioekonomiska anslaget används, förutom tilläggsbelopp för enskilda barn, till fem specialpedagogtjänster, en i varje förskoleenhet. 50% av sin arbetstid arbetar de förebyggande ute på förskolorna med fokus på hur förskolan kan utveckla och förändra sin utbildning och undervisning så alla barn får en rolig och lärorik förskoledag. Med sin närvaro hjälper de till att uppmärksamma de barn som behöver vidare individuellt stöd. Alla specialpedagoger har samma uppdragsbeskrivning och deras arbete samordnas och följs upp av förvaltningens kvalitets och utvecklingsstrateg för likvärdig arbetsgång oavsett förskoleenhet och rektor.

Varje termin har alla enheters specialpedagoger och kvalitets och utvecklingsstrateg en heldagskonferens med genomgång av samtliga ansökningar för tilläggsbelopp, kartläggningar och handlingsplaner. Det bidrar till att det skapas en likvärdighet i bedömningen av hur förvaltningen ska fördela tilläggsbeloppen.

Förbättringar i personalens arbetssituation

Förvaltningen har genomfört en förändring i ledningsorganisationen med fler biträdande rektorer för att stärka det nära ledarskapet. Det har inneburit av varje chef har färre medarbetare som de är närmsta chef för och finns mer tillgänglig ute på förskolorna. Rektorena har tagit fram ett gemensamt underlag för pedagogisk utvecklingstid som även inkluderar gemensam tid för förskollärarna. Det har framkommit i samtal med förskollärarna att det varit mycket uppskattat och förbättrat samarbetet inom förskolorna.

Medarbetarenkäten visar att frågan "jag har en bra arbetssituation" har sjunkit tre procent från 69 procent 2020 till 66 procent. Förvaltningen bedömer att pandemin har haft stor påverkan på förskolepersonalens arbetssituation och påverkat resultatet. Resultatet på frågan "jag har förtroende för närmsta chef" är 80% nöjda, vilket är samma resultat som 2020, förvaltningen kommer att följa resultatet över tid för att kunna dra slutsatser över resultatet.

Rektors har ansvar för att säkerställa strukturella förutsättningar i varje enskilt arbetslag. I deras analyser har det framkommit att brist på kompetens hos enskilda förskollärare att leda sitt arbetslag får stor påverkan på arbetssituation och undervisningens kvalitet. Förvaltningen genomför nu en riktad kompetensutbildning för 10 förskollärare.

Övriga utvecklingsområden i stadsdelsnämndsområdet

Leken har en central plats i utbildningen på förskolorna

Förvaltningen fortsätter sitt fördjupningsarbete med lek. Under vårterminen 2022 kommer en uppdragsutbildning för barnskötare genomföras i samarbete med Stockholms universitet. Den handlar om att utveckla den egna lekförmågan genom lek, drama och rolltagande. Höstterminen 2022 kommer en liknande utbildning ges till förskollärare. Utbildningsinsatserna är en del av att öka likvärdigheten gällande arbete med barns lek.

Tre förskolor samarbetar med lekforskare från både Södertörn och Stockholms universitet. Erfarenheter från dessa förskolor delges i förvaltningens fördjupningsnätverk där förskollärare och rektorer lär tillsammans och tar del av varandras erfarenheter. En viktig del under 2022 är att fördjupa kunskap och utveckla arbetssätt om lek på samtliga förskolor på Kungsholmen.

Språkutvecklande arbetssätt

Alla förskolor har tagit fram egna mål och förväntade resultat utifrån förvaltningens stöddokument för språk, kommunikation och flerspråkighet. Förvaltningen kommer att följa upp arbetet med målen i tertiärrapporterna. Arbetet med tydligare målstyrning kommer att öka likvärdigheten gällande språkutvecklande arbete på förskolorna.

Förskoleenheternas specialpedagoger är utbildade kursledare för två-dagars utbildning i flerspråkighet. De kommer under året fortsätta fortbilda pedagoger i flerspråkighet och knyta an till förvaltningens eget stöddokument i språkutvecklande arbetssätt och flerspråkighet.

Dokumentation av barns lärande

Förvaltningen har arbetat med att utveckla arbetet med lärloggar i skolplattformen. Det framkommer tydligt i förskolornas analyser att det nu är de individuella lärloggarna som behöver utvecklas vilket kommer att vara ett utvecklingsområde under kommande år. Förskoleavdelningens digitaliseringsgrupp där rektorer/biträdande ingår kommer att följa utvecklingen i sitt nätverk vilket kommer bidra till kollegialt lärande och ökad likvärdighet.

Kommunikation

Förvaltningens förskolor ska utveckla information och kommunikation gällande förskolans uppdrag och den dagliga verksamheten både på individ och gruppnivå. Förskolornas ledningsgrupp där rektorerna ingår kommer gemensamt ta fram arbetssätt för detta under 2022 vilket kommer medverka till ökad likvärdighet. Arbetet startar upp i november 2021 med en gemensam studiedag för all personal inom förskolan med fokus på kommunikation.

Förslag till kommunfullmäktige 2021

Förvaltningen välkomnar den översyn gällande kvalitetsindikatorn WKI som utbildningsförvaltningen har gjort tillsammans med Ann S.Philgren. För att förskolans arbete ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet behöver fler teoretiska perspektiv och erfarenheter från stadens förskolor beaktas i utvärderingen av WKI. Det finns olika perspektiv på utvärdering av verksamheten i förskolan och andra förskoleforskare gör andra bedömningar av hur utvärderingar i förskolan ska genomföras utifrån den reviderade läroplanen, se Gunnar Åsén (2020) "*Vad säger forskning om Svensk förskola*" s.10-27. Förvaltningens förslag är att forskare med andra teoretiska perspektiv får i uppdrag att ge sin bild av WKI, och att stadsdelsförvaltningarnas erfarenheter ta tillvara, innan staden tar ställning till hur indikatorn ska förändras, detta för att ge en god teoretisk grund för besluten.

Förvaltningen föreslår ett pedagogiskt forum där alla stadsdelar kan mötas och delge varandra goda exempel och erfarenheter från de samarbeten med olika forskare och universitet som pågår i staden.